

Multimediální program Vševěd

Co je Vševěd a jak se s ním pracuje

Multimediální CD-Rom Vševěd je určený pro výuku francouzského jazyka na druhém stupni základních škol či na nižších stupních gymnázií. Je výsledkem projektu nazvaného *Příprava studentů na multimediální výuku francouzštiny* a vznikl za podpory Fondu rozvoje vysokých škol (FRVŠ) v roce 2003. Na projektu pracovali studenti Katedry francouzského jazyka a literatury PdF MU ve spolupráci se studenty VUT.

Cílem projektu bylo vytvořit didaktický materiál, který by za pomoci interaktivních metod oživil výuku francouzštiny a zároveň ji propojil s výukou dalších předmětů: informatikou, zeměpisem či literární historií a teorií. Jeho hlavním úkolem ale bylo zapojení literárně zaměřeného textu do výuky cizích jazyků. Studenti byli nuceni řešit hlavní obtíž této problematiky – disproporci mezi jazykovou obtížností literárního textu a příběhem samotným, obtíž, která je pro žáky začínající či mírně pokročilé často nepřekonatelná a činí z většiny literárních textů didakticky nepoužitelný materiál. Při práci na CD-Romu byli tedy studenti – budoucí učitelé postaveni hned před několik úkolů: vytvořit zábavný a hravý didaktický materiál, který by odpovídal jazykovým schopnostem žáků a zároveň měl literární povahu, a učinit tento didaktický nástroj přitažlivým i pro učitele, který jej má používat.

To znamená, že CD-Rom skutečně lze použít ve výuce, neboť spolupracuje se všemi typy počítačů, jeho technická úroveň odpovídá průměrnému vzdělání učitelů v této oblasti, délka cvičení je uzpůsobena délce vyučovací hodiny atd. Práce s CD-Romem navíc obohatí žáky o zjištění, že je možné propojit pro ně dva často naprosto izolované a protichůdné světy, svět informatiky a svět literárního příběhu.

Nyní k obsahu samotného CD-Romu

Jedná se o rámcový příběh dvou mimozemských dětí Xa a Zi, které při jejich meziplanetární cestě doprovází robot Vševěd. Jednoho dne sestoupí se svou lodí nad planetu Zemi a Vševěd děti seznámí s jedním se zdejších států – Francií. Během čtyř krátkých návštěv, kdy děti vstupují do pomyslných dveří, se Xa, Zi a dětský uživatel CD-Romu seznámí s vybranou problematikou jazyka, kultury, místopisu a literatury Francie. Každá návštěva trvá přibližně patnáct minut a je odstupňována podle jazykové obtížnosti (dveře 1–4) od začátečnicků po mírně pokročilé.

V prvních dveřích se žáci seznámí s tematikou francouzské snídaně. Tato část je vytvořena jako dialog obou dětí. Děti mluví o pozemském jídle, které se jim zjevuje na obrazovce vesmírné lodi. Pod otazníkem umístěným na vesmírné obrazovce naleznou uživatel veškeré použitou slovní zásobu a frazeologii. V připojených cvičeních si žáci procvičí časování sloves *mettre* a *manger*.

Tematika dveří číslo dvě je nejméně literární, ale nejvíce interaktivní. Představuje základy místopisu Francie a několik poznatků či spíše klišé o francouzském způsobu života. Autoři zde představují nejznámější řeky, regiony, města a památky Francie, které uživatel musí aktivně umísťovat do slepé mapy. Tak jako všechny ostatní, je i tato část doprovázena zvukovým záznamem textu, který uživatel aktivuje najetím kurzoru na text samotný.

Ve dveřích číslo tři musí uživatel splnit úkoly z oblasti jazykové. Na známém příběhu tří prasátek, umístěném do vesmírného prostředí se hravou formou seznámí se slovesy vyžadujícími pomocné sloveso *être* v *passé composé*. Pro lepší pochopení již náročnějšího textu, je příběh přeložen i do češtiny (poklepnutím na text se změní jeho jazyk). V připojených cvičeních si uživatel upevní nabyté znalosti.

Tematika čtvrtých dveří je určena jazykově pokročilejším uživatelům. Tato část také může být využita jako oživení hodiny literární historie a teorie v posledních ročnících základních škol či v nižších ročnících víceletých gymnázií a rovněž v hodinách českého jazyka, protože vše je přeloženo do češtiny. Teoretická část je založena na analýze jazykově zjednodušeného úryvku

z románu Denise Diderota *Jacques le fataliste et son maître*. Uživatelé jsou seznámeni s generací francouzských encyklopedistů (Voltaire, d'Alembert, Rousseau), ale i s dalšími velikány evropského románu té doby (Swift, Defoe, Richardson).

S CD-Romem lze pracovat individuálně v učebně informatiky, lze jej promítnout hromadně ve třídě, žáci s ním mohou samostatně pracovat doma. Učitel si může dle potřeby vybrat různou jazykovou úroveň nebo tematiku. U dveří číslo dvě a čtyři není nutná znalost francouzštiny, jejich obsah tak může zpestřit hodiny zeměpisu či českého jazyka. Zacházení s CD-Romem je jednoduché, mezi jednotlivými příběhy se lze pohybovat dopředu a dozadu, v příběhu samotném pak pouze dopředu.

Jak se Vševěd otevírá

Přiložený soubor se otevře v ZIP archívu a potom se poklepne buď na **vseved.exe nebo na **fscommand**, kde je na rozložen do jednotlivých dveří (1–4).**